

Ikt. sz.: NOB-41/21-8/2021.

NOB-10/2021. sz. ülés
(NOB-52/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2021. december 6-án, hétfőn, 12 óra 15 perckor
az Országház Gróf Esterházy János termében (földszint 1.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása	5
Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter éves meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)	5
<i>Szijjártó Péter tájékoztatója</i>	<i>5</i>
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	<i>8</i>
<i>Szijjártó Péter válaszai</i>	<i>17</i>
Az ülés berekesztése	21

Napirendi javaslat

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter éves meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Pánczél Károly (Fidesz), a bizottság elnöke

Fenyvesi Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szászfalvi László (KDNP), a bizottság alelnöke
Bencsik János (független)

Helyettesítési megbízást adott

Jakab István (Fidesz) Fenyvesi Zoltánnak (Fidesz)
Lázár János (Fidesz) Pánczél Károlynak (Fidesz)
Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz) Szászfalvi Lászlónak (KDNP)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Sándor Tamás bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászóló

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter

Megjelentek

Magyar Levente miniszterhelyettes, államtitkár (Külgazdasági és
Külügyminisztérium)
Joó István helyettes államtitkár (Külgazdasági és Külügyminisztérium)
Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló

(Az ülés kezdetének időpontja: 12 óra 15 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Nagy tisztelettel és szeretettel köszöntöm a bizottsági ülésünkön részt vevőket. Nagy tisztelettel köszöntöm Szijjártó Péter miniszter urat, az ő kíséretében lévő Magyar Levente miniszterhelyettes urat és Joó István helyettes államtitkár urat. Köszöntöm a kollégákat, köszöntöm a bizottság alelnökeit, tagjait, munkatársaikat. Nagy tisztelettel köszöntöm Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószólót, aki a bizottságunk munkájában részt vesz.

Tájékoztatom a bizottság tagjait és minden jelenlévőt, hogy a pandémiás helyzetre való tekintettel a mai ülésünkön is a belső televíziós hálózaton keresztül közvetítjük a bizottsági ülést, és tisztelettel kérem a jelen lévőket, hogy amennyiben lehetséges, úgy tartsák be a távolságtartási szabályokat (*Bencsik János: Ez most könnyű lesz. - Derültség.*) - ellenzéki oldalon ez különösen valóban könnyű lesz -, és aki éppen nem hozzászól vagy beszél, vagy kérdést intéz a miniszter úrhoz, legyen szíves a maszkot viselni.

Távolmaradását előzetesen írásban bejelentette Jakab István, Fidesz, dr. Zsigmond Barna Pál, Fidesz, Lázár János, Fidesz és Balczó Zoltán, Jobbik. A mai ülésünkön Jakab Istvánt Fenyvesi Zoltán alelnök úr helyettesíti, dr. Zsigmond Barna Pál képviselő urat Szászfalvi László alelnök úr, Lázár Jánost pedig jómagam, így megállapítom, hogy a bizottságunk hét fővel határozatképes.

Kérdezem a bizottság tagjait, elfogadják-e a napirendet. Aki igen, kérem, most szavazzon! (*Szavazás.*) Köszönöm szépen. A napirendet 7 igennel elfogadtuk.

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter éves meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter éves meghallgatása az egyetlen napirendi pontunk, amely az Országgyűlésről szóló törvény alapján történik. A minisztert a miniszter feladatköre szerint hatáskörrel rendelkező bizottság évente meghallgatja, szól erről a törvény. Tájékoztatom a bizottságot, hogy bő egy órát tud a miniszter úr a rendelkezésünkre állni. Köszönöm szépen, hogy a rendelkezésünkre áll, köszönöm a megjelenését, és tisztelettel felkérem tájékoztatójának a megtartására - a külügyi kérdések közül természetesen a nemzetpolitikai jellegű területre vagyunk kíváncsiak.

Tisztelt Miniszter Úr! Öné a szó!

Szijjártó Péter tájékoztatója

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Köszönöm szépen a lehetőséget, hogy az idei esztendőben is beszámolhatok itt önöknek a nemzetpolitika terén történt eseményekről az elmúlt esztendőben. Ahogy az elnök úr is utalt rá, a nemzetpolitika a külpolitika része, a mi meglátásunk, sőt, a külpolitikai stratégiánk szerint a nemzetpolitika a magyar külpolitika lelke.

Éppen ezért a szomszédos országokkal való kapcsolat alakítása során mindvégig arra törekszünk, hogy olyan együttműködés jöjjön létre, amely az adott ország területén élő magyar nemzeti közösség élethelyzetét javítja. Továbbra is azt vallom, hogy amennyiben létre tudnak jönni sikertörténetek a szomszédos országokkal, amennyiben létre tudnak jönni olyan közös beruházások, amelyek jó alapot adnak a

kölcsönös tiszteleten és megbecsülésen alapuló együttműködésnek, akkor az ebből fakadó hangulatjavulás a két ország között javítja az adott szomszédos ország területén élő magyar nemzeti közösség helyzetét is.

Emlékezzünk rá, volt olyan időszak még 2010 előtt, amikor Magyarország és a szomszédos országok kapcsolata rendkívül rossz volt. Emlékszünk arra, amikor egyes szomszédos országok kormányai és a magyar kormány, dacára annak, hogy azonos nemzetközi pártcsaládba tartoztak, gyakorlatilag nem álltak szóba egymással, sőt, emlékezhetünk azokra a botrányos jelentekre is, amelyek akkor zajlottak, amikor a köztársasági elnök Szlovákiába próbált átmenni a komáromi hídon.

Most ehhez képest minőségileg más a helyzet. Én azt mondhatom el önöknek, hogy 2021-ben a szomszédos országok közül hattal tovább tudtuk javítani a kapcsolatainkat, Ukrajna az egyedüli kivétel. Minden egyes szomszédos országgal folytatott együttműködés terén idén is arra törekedtünk, hogy legyenek újabb közös sikertörténetek - lettek is ilyenek -, és Ukrajna kivételével a többi szomszédunkkal jobb a kapcsolat az év végén, mint volt az év elején.

Hogy a magyar külpolitikának mennyire a fókuszában van a szomszédos országokkal folytatott együttműködés javítása, azt tudom önöknek elmondani, hogy 41 alkalommal egyeztettem személyesen a szomszédos országok külügyminisztereivel az idei esztendőben, és a hét szomszédunkból hattal a rendkívül nehéz időszakban is kötöttünk a két adott ország közötti utazást megkönnyítő vagy kölcsönös védeltségiigazolás-elismerési megállapodást, vagy egyoldalú alapon a saját nemzeti rezsim által adható legnagyobb kedvezményt alkalmazzuk.

Szeretnék egy-két sikertörténetet felvillantani önök előtt az idei esztendőből.

Romániával végre sikerült aláírnunk azt a megállapodást, amely lehetővé teszi, hogy a korábban megépült tíz, jelenleg használaton kívüli vagy nagyon korlátosan használható közúti kapcsolatból kettőt állandóan megnyissunk a magyar és a román állampolgárok, valamint a harmadik országból érkezők számára: az Eleknél és Dombegyházánál lévő útkapcsolat végleges megnyitásáról született megállapodás. Megállapodtunk arról is, hogy 2024-től létrejön a harmadik autópálya-kapcsolat a Mátészalka-Csenger-Szatmárnémeti útvonalon, és 2024-re befejezzük azokat a magyar oldali fejlesztéseket, amelyek nyomán Budapest, Bukarest és Constanta között végig modern, kétvágányú vasúti közlekedés lesz lehetséges.

Szerbiával átadtuk a két országot összekötő gázvezeték interkonnektort, amely lehetővé tette, hogy Magyarország idén októbertől is egy biztonságot adó, hosszú távú gázvásárlási megállapodás keretében tudja garantálni az energiabiztonságát. Megkezdtük a Budapestet Belgráddal összekötő modern vasútvonal építését, mint ahogy megkezdődött a Szeged és Szabadka közötti vasúti kapcsolat fejlesztése is.

Szlovákiával át tudtuk adni az ország keleti és nyugati végében azokat a magasfeszültségű villamosenergia-hálózat összeköttetéseket, amelyek szintén jelentős mértékben javítják és helyezik új dimenzióba az energiaellátásunk biztonságát. Letettük az ipolydamásdi híd alapkövét is, amely helyszínen az építkezés megindult.

Szlovéniában pedig, jó hír, hogy a MOL-csoport meg tudta vásárolni az OMV szlovéniai leányvállalatát, így 53-ról 173-ra nő azoknak a töltőállomásoknak a száma, amelyek már a magyar vállalat érdekeltségi körébe fognak tartozni.

A világvilágjárvány idején is folyamatos volt a kapcsolat annak érdekében, hogy a határaink a legitim használók számára átjárhatóak maradjanak, és hál' istennek, a kereskedelmünk sem sínylette meg túlságosan a nehéz időszakot, a szomszédos országokkal fenntartott kereskedelmi forgalom 20 százalékkal tudott növekedni az idei esztendő első kilenc hónapjában.

Tájékoztatom önöket arról, hogy a magyar tőkekifektetések is folyamatosak. 2020-ban a szomszédos országokba kifizetett magyar tőke értéke megközelítette a 10 milliárd eurót, ez 51 százalékos növekedés egy tízéves időtávon belül, és a tavalyi esztendőben, a rendkívül nehéz időszakban külföldön végrehajtott magyar beruházások egyharmada a szomszédos országokba irányult, ezt különböző kormányzati támogatási eszközökkel segítettük is.

Rendszeresen be szoktam számolni itt a bizottságnak, tisztelt elnök úr, a határon túli gazdaságfejlesztési programokról. Fontos stratégiai kérdés szerintem, hogy egy kormány a nemzetpolitikáját milyen alapokra helyezi. Mi úgy gondoljuk, hogy nem elsősorban Budapestről kell megmondani, hogy mi a jó a határon túli magyar nemzeti közösségeknek, hanem meg kell kérdezni őket, hogy mire van szükségük ahhoz, hogy a helyzetük javuljon, jobban érezzék magukat lakóhelyeiken. Amikor feltettük ezt a kérdést 2010-et követően, akkor a válasz az volt, hogy szeretnék, hogyha gazdaságilag meg tudnánk erősíteni ezeket a közösségeket, mert a gazdasági megerősítés egy csomó pozitív hozadékkal jár, azt hiszem, hogy ezt nagyon magyarázni és részletezni sem kell. Ekkor döntöttünk úgy, hogy egy határon túli gazdaságfejlesztési programsorozatot indítunk a hétből hat szomszédos országban, Ausztria kivételével.

Ezek a támogatási programok, azt tudom mondani önöknek, tisztelt képviselőtársaim, hogy mind az európai, mind a nemzeti szabályoknak megfelelnek, de nyilvánvalóan sokat hallanak önök is arról, hogy érik kritikák ezeket a beruházásösztönzési programokat. Néha nem tudom megítélni, hogy ezek valódi, a politikai elitek részéről érkező kritikák vagy csak a sajtó által támasztott elvárásoknak való megfelelést próbálják kielégíteni, de akárhogy is van, figyelni kell rájuk. Azt tudom önöknek mondani tehát, hogy európai és nemzeti szabályoknak is megfelelő, diszkriminációmentes pályázati kiírásokról beszélünk, amely források nyomán ráadásul helyben jön létre munkahelyteremtés, helyben jön létre adófizetés, tehát ezek a gazdaságfejlesztési programok nemcsak a határon túl élő magyar nemzeti közösségek, hanem az adott ország gazdasági megerősítésére is szolgálnak.

Szeretném elmondani önöknek, hogy Kárpátalján az öt esztendő leforgása alatt, amióta csináljuk ezeket a programokat, 34 ezer vállalkozásnak adtunk összesen 16,5 milliárd forintnyi támogatást, amelynek nyomán 22 milliárd forintnyi beruházás jött létre Kárpátalján. A Vajdaságban 14 ezer vállalkozásnak adtunk összesen 57 milliárd forint támogatást, amelynek nyomán 118 milliárd forintnyi beruházás jött létre. Erdélyben 6 ezer pályázatot támogattunk 88 milliárd forintnyi összeggel, 174 milliárd forintnyi beruházás jött létre. A Felvidéken 3800 vállalkozásnak adtunk összesen 21,5 milliárd forintnyi támogatást, 41 milliárd forintnyi beruházást indukáltunk ezáltal. Muravidéken 651 pályázat kapott 2,4 milliárd forint támogatást, és megközelítőleg 4 milliárd forintnyi beruházás jött létre, míg a Drávaszögben 700 pályázatot támogattunk 3,5 milliárd forinttal, 6 milliárd forintnyi beruházás állt elő összességében.

Szeretném elmondani önöknek, hogy a határon túli gazdaságfejlesztési programokat a jövőben is folytatni fogjuk, hiszen egyértelmű a helyzet: ezek a beruházások, amelyek létrejönnek, erősítik a magyar nemzeti közösséget és erősítik a magyar nemzeti közösség lakóhelyéül szolgáló országot egyaránt.

Tisztelettel tájékoztatom önöket, hogy a határon keresztülfutó összekötő infrastruktúra fejlesztésére is nagy figyelmet fordítunk. Magyarország és Szlovákia határán hat új közúti kapcsolat létrehozásán dolgozunk 2023-mal bezárólag. A jövő évben fejeződik be az építkezés a Dunakilitit Doborgazzal összekötő gyalogos-kerékpáros hídon, a neszmélyi komp is a jövő évben kezd üzemelni, az ipolydamásdi híd építési munkálatai is véget érnek '22-ben, mint ahogyan Nagyrozvágynál a

Nagygeresddel az összekötőút-kapcsolat is készen lesz jövőre, és 2023-ban vehetik birtokba a közlekedők a drégelypalánki Ipoly-hidat, valamint az Órhalomnál épülő Ipoly-hidat egyaránt. Ez azt jelenti, hogy a határ két oldalán élő közösségek esetében megszűnik az a teljesen méltatlan helyzet, hogy át tudnak kiabálni egymáshoz, nem is kell kiabálni, beszélgetni is tudnak a folyó két partján, de ha autóval akarnak menni, akkor kerülni kell 20-30-40-50 kilométereket, ami nyilván nonszensz. Most ez meg fog szűnni.

Az ukránokkal is folyamatosan, a tárgyalás szót nehéz használnom, egyezkedünk, talán ez a legjobb megközelítés, arról, hogy Nagyhódosnál új határátkelőhelyet építhessünk. Én minden tárgyalásról úgy állok föl, hogy rendkívül elégedett vagyok, hogy na most akkor megvagyunk, de amikor legközelebb találkozunk, ugyanonnan kezdjük és ugyanoda jutunk el, sajnos az elmúlt évek tapasztalata ez.

A szerb határszakaszon a kübekházi átkelőt végleges határellenőrzési infrastruktúrával fogjuk ellátni az ideiglenes esztendő végéig, és a horvát határszakaszon pedig, azt tudom önöknek mondani, hogy '24 elejére készen leszünk az M6-os autópályával az országhatárig.

Összességében, amikor átvettük a kormányzást, egyébként három autópálya érte el az országhatárt, most kilenc, és építés alatt van újabb öt kapcsolat.

A világvárvány alatt fontos volt, hogy segítséget tudjunk adni a szomszédos országoknak is, és összességében majdnem 2 milliárd forint értékben lélegeztetőgéppel, fertőtlenítőfolyadékkal, tesztel, maszkkal, kesztyűvel, egyéb, egészségügyi védekezéshez szükséges eszközökkel segítettük a szomszédos országokat, hiszen egyértelmű, hogy egy ország védekezése nem független a szomszédos országok védekezésének sikerétől, és nekünk az az érdekünk, hogy a szomszédok is sikeresen tudjanak védekezni, ennek érdekében megtettünk mindent, és amikor valahol valami még nagyobb baj ütött be, például Romániában a kórháztüzek esetében, akkor felajánlottuk a saját kapacitásainkat is, amit aztán részben a román fél igénybe is vett.

Szeretném még elmondani önöknek azt, hogy nemrég ért véget az Európa Tanácsban betöltött soros elnöki pozíciónk. Ezalatt a fél év alatt, amíg ezt a pozíciót betöltöttük, a nemzeti közösségekre fordított figyelem abszolút prioritásként volt jelen, tekintettel arra, hogy Brüsszel gyakorlatilag rácsapta az ajtót a nemzeti közösségekre akkor, amikor a Minority SafePack kezdeményezés napirendre tűzését - teljesen vállalhatatlan módon egyébként, én azt gondolom, az európai szabályokkal mindenképpen ellentétesen – visszautasította, ezért Brüsszel helyett Strasbourgban kellett a nemzeti közösségek ügyeit napirenden tartani.

Fél év alatt ismételten világossá tettük, hogy számunkra elfogadhatatlan a nemzeti közösségek jogainak megsértése, éppen ezért minden létező platformon kiálltunk és ki is fogunk állni ezen közösségek jogainak érvényesítése mellett. Mi a határon túl élő magyar nemzeti közösségeket a magyar nemzet részének tekintjük, számítunk rájuk, és a véleményüket pedig teljesen természetes módon vesszük figyelembe akkor, amikor a magyar nemzet, az anyaország jövőjéről van, illetve lesz szó.

Köszönöm szépen, elnök úr, a megtisztelő figyelmüket, és természetesen állunk képviselőtársaim rendelkezésére.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. A bizottság tagjaié a szó. *(Jelzésre:)* Elsőként Szászfalvi László alelnök úr. Tessék, parancsoljon, alelnök úr!

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ (KDNP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Szeretettel köszöntöm a miniszter urat és munkatársait itt, a bizottsági meghallgatáson.

Én tulajdonképpen röviden három témát szeretnék érinteni, de előtte egy rövid kis bevezetőként egyrészt szeretném megköszönni a miniszter úrnak és munkatársainak, kollégáinak a rendkívüli munkáját, amit tulajdonképpen az az egy mondat összefoglalt, hogy a nemzetpolitika a külpolitika lelke, ezzel kezdte a miniszter úr. Én azt gondolom, hogy hosszú évtizedeken keresztül vártunk erre, ki hosszabb, ki rövidebb évtizeden keresztül várt erre a mondatra és nemcsak erre a mondatra, nemcsak ennek az elvnek a deklarálására, hanem ennek a gyakorlatára is, a hétköznapi diplomáciában és a hétköznapi politikai munkában való megvalósítására. Úgyhogy én nyugodtan mondom azt, hogy ez egy történelmi jelentőségű mondat és történelmi jelentőségű külpolitika, amelyet a miniszter úr, illetve a kormány képvisel.

Azt gondolom, hogy különösen megerősíthetjük ezt az állítást azzal a gyakorlattal, hogy ezt úgy sikerült vagy sikerül megvalósítani, hogy miközben egy határozott, erős és karakteres nemzetpolitikát valósít meg a kormány, a miniszter úr és kollégái a mindennapos külpolitikai és külgazdasági munkájában, aközben a kormány egyensúlyban tudja tartani ezt a határozott és erős nemzetpolitikát a szomszéd országokkal való kapcsolat javításával. Ez, azt gondolom, hogy nem egy egyszerű történet nyilvánvalóan, különösen ebben az időszakban. Én ezt is szeretném megköszönni, és azt gondolom, hogy ezt értékelünk kell, fontos erről beszélnünk és ezt a nyilvánosság előtt is megerősíteni, illetve megismertetni.

Tekintettel arra, hogy egyéni képviselő vagyok, a miniszter úr ezt tudja, a Somogy megyei horvát határszakasz félig-meddig az enyém, ezért szeretnék rákérdezni a miniszter úrnál - nyilván itt röviden van csak rá lehetőség, hogy beszéljünk erről -, hogy az elmúlt időszakban, a sajtóból is, illetve saját magam is tapasztalom, hogy valamit kezd javulni a helyzet a horvát kapcsolat tekintetében, és különböző bejelentésekre került sor. Esetleg ha a miniszter úr ezt meg tudná erősíteni a közúti határátkelőhelyek megnyitása tekintetében, hosszú évek óta szeretnénk több határátkelőhelyet megnyitni. Van-e megállapodás, illetve konkrétan mikor történhetnek meg ezek a határnyitások? Itt Zákányról volt szó, Gyékényesről volt szó, illetve Barcsra is, az M60-as autópálya megépítésével reménység szerint egy közúti, illetve esetleg vasúti átkelőhely is megépítésre, illetve modernizálásra kerülhet.

A másik fontos téma, amit szeretnék fölvetni, bár nem szorosán ide tartozik a bizottsági témához, de tekintettel arra, hogy a miniszter úr a gazdasági újrakezdési operatív törzs vezetője is, szeretnék rákérdezni, hogy milyen tapasztalatai vannak a miniszter úrnak. Gondolom, hogy most ez az egyik legaktuálisabb feladat - volt, van, talán még lesz is az elkövetkezendő időszakban -, a gazdaság újraindítása, megerősítése. Milyen tapasztalatok vannak ezen a téren, és milyen lehetőségek vannak még előttünk, főleg az olyan hátrányos helyzetű térségekben, amiket én képviselek?

Illetve végül, de nem utolsósorban a határon túli gazdaságfejlesztési program tekintetében különösen szeretném megköszönni a miniszter úr munkáját. Azt gondolom, hogy az elmúlt esztendőknél ez egy óriási áttörés volt, hiszen nem pusztán a közösségépítés, nem pusztán a kulturális identitás megőrzés, hanem a gazdaságfejlesztés is egy rendkívül fontos nemzetpolitikai feladat és stratégia előttünk. Gyorsan összeadogattam, ez megközelítőleg 400 milliárd forintos beruházás volt itt a határon átnyúló gazdaságfejlesztési programok tekintetében, gondolom, hogy ez legalább 200 milliárdos hazai nemzeti támogatást jelent, ahogy így megsaccoltam. Én azt gondolom, hogy ez egy történelmi jelentőségű folyamat. Mik a tervek az előttünk

álló esztendőkre tekintettel? Szervezi-e a kormány, illetve tervezi-e a kormány a következő évekre a további gazdaságfejlesztési programjait? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. Bencsik képviselő úr!

BENCSIK JÁNOS (független): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Én is szeretettel köszöntöm a miniszter urat, a miniszterhelyettes urat, az államtitkár urat és az egész külügyi stábot. Kicsit déjá vu érzésem van, meg kell mondjam: a múlt héten a plenáris ülésen a gyermekvédelminek nevezett népszavazás ügyében szintén egyetlen ellenzéki képviselő voltam. Akkor is és most is, szeretném megjegyezni, nem vállalkozom arra, hogy a többi ellenzéki párt egységes álláspontját jelenítsem meg, látni fogják majd a kérdéseimből, hogy számos ponton én magam, illetve az általam vezetett Polgári Válasz Mozgalom meglehetősen más elvek és értékek mentén politizál, más dolgokat méltányolunk és más dolgokat teszünk kritika tárgyává, mint ahogy meg is fog ez majd történni. Annak viszont örülök, illetve azt gondolom, hogy sokan üdvösnek tartanak, hogy ha Magyarországon egy polgári-konzervatív párt fedné le a teljes ellenzékét, úgyhogy ezzel a gondolattal szívesen megszoktatnám magamat, magunkat.

Tiszteletben tartom azt is, hogy a miniszter úrnak nagyjából egy egyórás időkerete van most.

Mind a szóbeli beszámolóban, mind az írásbeli háttéranyagban láttuk, olvastuk, tudjuk, hogy nemcsak nemzetpolitikai, hanem külügyi téren is egy nagyon aktív időszak az utóbbi egy év. Örömmel láttam azt, hogy a magyar diplomáciának - és kezdem itt most a pozitív dolgokkal - látjuk az eredményeit. Tehát látjuk azokat az eredményeket, amik egyrészt a gazdasági kapcsolatokban mutatkoznak meg a kétoldalú, a szomszédos országokat érintő és más országokat érintő gazdasági kapcsolatokban. Látjuk, hogyan bővül a külképviseletek száma, látjuk a nagy jövővel kecsegtető olyan projekteket is Afrikában, a jövő kontinensén, amelyek hosszú távú, tudatos tervezésről tanúskodnak. Látjuk, méltányoljuk és támogatjuk azokat a humanitárius missziókat a Közel-Keleten, amelyek alapvetően keresztény közösségeket segítenek meg, és méltányoljuk a kárpátaljai magyarokért való határozott kiállást is.

Ellentétben ellenzéki képviselőtársaim többségével, én kifejezetten, illetve a Polgári Válasz Mozgalom kifejezetten helyesli a jó gazdasági kapcsolatok építését a távol-keleti és a közép-ázsiai országokkal. Azt gondolom, hogy minden egyes olyan helyen, ahol magyar gazdasági érdekeket lehet érvényesíteni, és erre van fogadókészség, ott Magyarországnak helye és szerepe van, oda el kell menni, és ahol van erre nyitottság, ott ezeket az érdekeket érvényesíteni kell. Különösen igaznak tartom ezt akkor, hogyha nemcsak jó gazdasági kapcsolatok, hanem egyfajta őstörténeti rokonságtudat is összeköt bizonyos országokkal, mint például több turáni tudatú közép-ázsiai országgal és néppel. Amit én nehezen értek és nehezen tartok elfogadhatónak, ami itt a jól működő gazdasági kapcsolatok mellett rendre megtörténik - sajnos az utóbbi időben most már módszeresen -, hogy ezeknek az országoknak a politikai berendezkedését is szimbolikus kiállások és nyilatkozatok tekintetében méltányolja és helyesli a magyar kormány.

A miniszter úr azt szokta mondani, hogy érdek- és nem értékközpontú külpolitikára van szükség, amit én helyesnek tartok. De azt gondolom, hogy ellentmondás van eközött a mondás és azok között a nyilatkozatok között, amelyek a különböző kétoldalú megállapodások után születnek, gondolok itt például, konkrétumokat említve az azeri-örmény viszonyra, az izraeli-palesztin konfliktusra vagy például legutóbb Hongkong példájára. Én azt gondolom, hogy ezek a politikai

állásfoglalások, illetve vétők, amelyeket a magyar kormány gyakorol, nagyon sok felesleges támadási felületet adnak olyan kérdésekben, ahol semmi nem indokolja ezt a fajta politikai kiállást, nyilatkozatot. Azt gondolom, hogy ezek a nyilatkozatok bőven túlmutatnak azon a szükséges és a diplomácia világában megszokott protokollkommunikáción, ami ezekben az esetekben elvárható lenne.

A mostani bizottsági ülésre való felkészülést is azzal kezdtem, mint általában, hogy elolvastam a miniszter úr tavalyi bizottsági meghallgatásán készült jegyzőkönyvet. Van két konkrét ügy, amelynek kapcsán szeretnék tájékoztatást kérni.

Az egyik az a 60 milliárd forintos keretösszegű beruházástámogatási program, amelyet magyarországi vállalatoknak írtak ki, hogy gazdasági, pontosabban munkahelyteremtő beruházásokat teremtsenek a szomszédos országokban. Itt azt nyilatkozta a miniszter úr, hogy tavaly 110 milliárd forintnyi forrásigényt fogalmaztak meg, ezáltal 7400 munkahelyet megtartó és háromezer új munkahelyet létrehozni szándékozó magyar vállalatról beszélt - ez más, mint a külhoni gazdaságfejlesztési támogatás, ezt csak a jegyzőkönyv kedvéért. Szeretném kérdezni, hogy hogyan sikerült ez az első év, mik a tapasztalatok, sikerült-e elérni a célokat, illetve hogy konkrétan hány munkahelyet sikerült megtartani vagy pedig újakat teremteni. Arra is kíváncsi lennék, hogy voltak-e ilyen beruházások esetleg Csángóföldön is, vagy ezeket is blokkolta-e a román állam, mint ahogy látjuk azt a gazdaságfejlesztési támogatások kapcsán.

A másik ilyen ügy, amit tavaly indítottak meg vagy terveztek megindítani, a Diaszpóra-felsőoktatási Ösztöndíjprogram, amelynek az volt a célja, hogy olyan magyar származású, de magyarul már nem vagy csak rosszul beszélő, másod-, harmadgenerációs, főleg tengeren túl élő magyar emberek jöhessenek Magyarországra ötéves képzésekre, ösztöndíjprogram keretében itt megtanulni a magyar nyelvet, a magyar kultúrát és így megerősíteni a nyelvtudásukat, identitásukat. Ezt én nagyon-nagyon fontos ügynek tartom, nagyon-nagyon régi adóssága a magyar államnak ilyen hosszú távú nemzetstratégiai célok mentén való programok kiírása. Szeretném kérdezni, hogy a Covid-járványt is figyelembe véve hányan érkeztek végül hozzánk, ők pontosan mely országokból jöttek, mik az ilyen tapasztalatok. Ha esetleg most nincs pontos statisztika, és ezt írásban megküldik számomra, akkor azt megköszönöm.

A konkrét ügyekre rátérve régiók szerint, mint ahogy azt már megszokhatta tőlem, nagyon sok kérdésem van főleg Délvidék és Kárpátalja vonatkozásában. Igyekszem nagyon tömör és nem túl terjengős lenni, de tekintve, hogy nagyon sok ügy van, ezért nem tudom ígérni, hogy ez rövid lesz, de azért törekszem rá.

Az egyik Szerbia kapcsán, volt meghallgatáson Semjén miniszterelnök-helyettes úr, Potápi államtitkár úr, nekik is felvettem már, hogy a sokszor hivatkozott szerb-magyar barátságot, amelynek kétségtől van gazdasági, infrastrukturális eredményei is, az ezért való szimbolikus politizálást sokszor túlzónak, feleslegesnek vagy egyenesen kontraproduktívnek érzem. Nagyon sok olyan eset volt az elmúlt egy évben is, amely, bár lehet, hogy madártávlatból úgy tűnik, hogy erősíti a szerb-magyar barátságot, vagy ahogy a miniszter úr fogalmazott, javítja a jó hangulatot a két ország között, vannak ennek sajnos olyan vadhajtásai, amelyek nagyon sokszor megalázóak és kontraproduktívak az ott élő magyarság számára.

Egy-két példát szeretnék csak kiemelni. Ilyen például az, hogy délvidéki magyar diákokkal idén januárban is megünnepeltették, és rendszeresen megünnepeltetik több délvidéki magyar iskolában a pravoszláv Szent Száva ünnepét, amely események alkalmával a magyar diákoknak is kötelezően el kell énekelni a szerb pravoszláv egyháznak a különböző énekeit, részt venni a szertartásban. Ami ennél problémásabb, hogy az ilyen rendezvényeken rendszeresen megjelennek olyan egyházi személyek,

akik magyarellenes, sovinszta, sokszor uszító megnyilvánulásaiokról is ismertek. Szeretném a miniszter úr figyelmébe ajánlani az idén januári magyarkanizsai esetet is, ahol egy olyan pópa szólalhatott fel, aki az ilyen magyarellenes beszédjeiről ismert.

Szintén felvettem Semjén miniszter úrnak egy olyan pópa kitüntetését, aki szintén magyarellenes megnyilvánulásairól volt ismert. Semjén miniszter úr ezt nem érezte problémásnak; én meglehetősen problémásnak érzem, hogy a magyar állam kitüntetés ad. Ez egy magyar állami kitüntetés volt, amit a VMSZ javaslata alapján Semjén miniszterelnök-helyettes úr felterjesztésére kapott meg ez a szerb pópa, aki rendszeres magyarellenes megnyilatkozásairól ismert. Ez csak szimbolikus.

Ennél húsbavágóbb ügy az, hogy szerbiai viszonylatban a legtöbb migránst délvidéki, többségében magyar többségű településeken telepítik be vagy szállásolnak el, nyilvánvalóan a határ közelsége miatt is, de még itt a határ közelségét figyelembe véve is kirívóan magas a magyar többségű települések száma. Nyilván nem kell ecsetelnem önöknek azt, hogy milyen nyomasztó légkört és milyen súlyos problémákat tud ez okozni.

Mi a magyar kormány szándéka és mit kíván tenni a magyar kormány annak érdekében, hogy miközben Magyarországon dübörög a migránsellenes kampány, nagyon sok délvidéki magyar úgy érzi, hogy nem törődnek velük, se Belgrádból, se Budapestről nem kapnak támogatást? A VMSZ-közeli sajtó rendkívül szórmentén kezeli ezt az ügyet, a Délhír Portál viszont rendszeresen beszámol a szomorú fejleményekről, több konkrét esetről. Ezeket nem szeretném egyesével felsorolni, nagyon sok cikket talál a miniszter úr a 2021-es évből is a Délhír Portálon, amely konkrét problémás eseteket sorol fel.

Aztán, ha már szóba került itt a szerb pravoszláv egyház, nehezen tudom megérteni azt, hogy miért kell a magyarországi adófizetők pénzén pravoszláv templomok és tornatermek építésére költeni, például ahogy most éppen a boszniai Mostarban történik. Amennyire ezt indokoltnak és méltányosnak tartom például afrikai és közel-keleti keresztény közösségek esetében, annyira nem látom itt értelmét, pontosabban kontraproduktívnek tartom ezt, azt gondolom, hogy ez bőven túlmutat a jószomszédi viszonyokon meg a kétoldalú kapcsolatok ápolásán is. Én azt gondolom, hogy a szerb egyházi intézmények támogatása a szerb államnak, esetleg Oroszországnak a feladata és nem Magyarországnak. Nem tudom, hogy ezzel mi a cél, vagy hogy miért tartják önök ezt szükségesnek.

Szintén egy új fejlemény, illetve pontosabban ez egy új fejlemény, hogy a szerb parlament novemberben elfogadott egy új törvényt a termőföldek kisajátításáról. Ennek nagyon röviden az a summázata, hogy az állam bárkitől gyorsított eljárásban veheti el a földjét, ha ott akar valamilyen közérdekű objektumot létesíteni. A törvény ellen egyébként országszerte zajlottak tüntetések, többek között Újvidéken is. A délvidéki magyarságot rendkívül súlyosan érinti ez a jogszabály, mivel itt található Szerbia legjobb termőföldjei. A VMSZ-t is számos bírálat érte, a magyar kormány, vagy a Fidesz-KDNP politikai stratégiai kiemelt partnerét, amiért megszavazták ezt a törvényt. Szeretném kérdezni, hogy mi a miniszter úr álláspontja erről.

A végére talán egy kevésbé húsbavágó, de számomra fontos és szimbolikus ügy: Szerbia lehetővé fogja tenni, hogy a Szerbiától elszakadt szerb közösségek például Koszovóban olyan tankönyvekből tanulhassanak, amelyeknek egy belgrádi központú tankönyvkiadó állítja össze a tartalmát, miközben nyilvánvalóan ugyanez nem biztosított a délvidéki magyaroknak, tehát a délvidéki magyar diákoknak továbbra is olyan tankönyvekből kell tanulniuk, amelyeket a szerb állam állít össze. Én azt gondolom, tekintve hogy Romániában és Szlovákiában is ez a folyamat, mármint az, hogy az ott élő, nem a többségi nemzethez tartozó diákok olyan tankönyvekből

tanulhassanak, amely a saját nemzetük, történelmük kultúráját is figyelembe veszi, vannak már pozitív lépések ez irányban. Szeretném kérdezni, hogy lát-e arra esélyt a miniszter úr, vagy egyáltalán kíván-e foglalkozni a Külügyminisztérium ezzel a kérdéssel, hogy Szerbiától a viszonzosság alapján és a közelmúltbeli példa alapján erre hivatkozva tudjunk hasonló dolgot kérni a délvidéki magyarság számára is.

Kárpátalja kapcsán: néhány hete a Facebookon botlottam bele abba az interjúba, amit egy ukrán riporter a miniszter úrral folytatott az oktatási törvény kapcsán. Meglehetősen érdekes volt látni, hogy ez a riporter - egy kicsit kiesve a szerepéből - a miniszter urat kezdte el győzködni arról, hogy az ukrán oktatási törvényre Oroszország ellen van szükség, és hogy értse meg a miniszter úr, hogy erre azért van szükség, mert Oroszországtól kell tartani. Ez jól jellemzi, azt gondolom, nemcsak az ottani sajtóviszonyokat, hanem azt is, hogy nagyjából az ukrán fél hogyan tekint a nemzeti kisebbségi jogokra.

Szeretném leszögezni ez alkalommal is, hogy a Polgári Válasz a többi ellenzéki párttal szemben helyesnek tartja és támogatja, hogy Magyarország mindaddig blokkolja és feltételekhez kösse Ukrajna európai integrációs törekvéseit, ameddig a magyar kisebbség, a magyar nemzeti közösség jogai nincsenek biztosítva, és legalább a legalapvetőbb európai kisebbségi jogait el nem ismeri az ukrán állam, vagy kifejezetten nem akadályozza ezek gyakorlását vagy törvénybe ültetését.

Jelzem, hogy ugyanezt várnánk el Szerbia irányában is, tehát ami Ukrajnával szemben megáll, az megáll Szerbia irányában is. Ez az a két olyan szomszédos ország, vagy ez a két ország maradt Magyarország környezetében, amelyik most ott van az EU előszobájában, és ahol most van lehetőség nemzeti érdeket érvényesíteni. Tehát amit mi helyeslünk Ukrajna esetében, azt kritizáljuk Szerbia esetében, tehát ugyanazt az egyenlő mércét várnánk el mindkét ország irányában, még akkor is, ha tisztában vagyunk vele, hogy Szerbiával most baráti viszony van, Ukrajnával meg kifejezetten konfliktusokkal terhelt viszonya van Magyarországnak, illetve a magyar kormánynak.

Nem túl vidám téma, de muszáj lenne szót ejteni arról is, hogy mindkét országban, tehát Szerbiában és Ukrajnában is sajnos nem elhanyagolható esélye van fegyveres konfliktus kirobbanásának vagy valamiféle háborús eskalációnak. Ukrajna esetében a keleti országrész, Szerbia esetében pedig Koszovó kapcsán van egy egyre feszültebb helyzet. Szeretném kérdezni, hogy van-e eszköze arra a magyar kormánynak, illetve szándéka, hogy megvédje azokat a délvidéki és kárpátaljai magyarokat, akik nem hajlandóak háborúba menni vagy a frontra kimenni azért, hogy Szerbia vagy Ukrajna érdekében feláldozzák vagy kockára tegyék az életüket. Nagyon bízunk benne, hogy erre elméleti esély sem lesz, de sajnos a fejlemények, és főleg Ukrajna kapcsán nem túl biztatóak az ez ügyben egymásnak üzenetések és sajtóhírek.

Talán az egyik legnagyobb problémát a végére hagytam Kárpátalja kapcsán, ez pedig a határátkelésnek az ügye. Érthetetlen számomra, hogy miért nem tudják ezt a helyzetet kezelni. Most nem az új határátkelők nyitására gondolok, mert a külügyminiszter úr kitért rá, hogy miért problémás az új határátkelők nyitása, én ezt elfogadom, hanem arra gondolok, hogy a már meglévő határátkelőkön való átkelés miért nem tud minimális hatékonysággal lefolyni. Összességében elmondható, hogy itt továbbra is túrhetetlen állapotok uralkodnak.

Nagyon alaposan utánajártam, nagyon sok emberrel beszéltem, még külön beléptem egy határhelyzettel foglalkozó, az egyik legnagyobb, sőt, a legnagyobb Facebook-csoportba is, rengeteg kommentet, beszámolót olvastam el - egyébként javasolom a miniszter úr valamelyik munkatársának is, hogy szánja rá az időt, hogy ha szeretnének valós tájékoztatást kapni arról, hogy milyen állapotok vannak. Az a szomorú igazság, hogy a többségében egyébként a magyarokat, a szerveket hibáztatják

az emberek. Rengeteg a panasz a lassúságra, a kevés emberre és a stílusra is, ahogy ezekkel az emberekkel beszélnek a határátkelők munkatársai, részletesebben nem kitérve a sokszor feleslegesnek érzett végzásokra. Nem arról van szó, hogy van-e elég határátkelő, hanem hogy a létezők fenntartására sincs elég ember.

Engedje meg, miniszter úr, hogy csupán egyetlen levélből felolvassak önnek egy részletet, ami hozzám érkezett, és az írója azt kérte, hogy juttassam el önhöz a panaszát.

„Tisztelt Képviselő Úr! Mivel ingázó vagyok a tiszabecsi átkelőn, napi szinten szembesülök a határátkelés problémáival. Legtöbbször az útlevélkezelők munkájával nem vagyok megelégedve. Napi szinten a gyalogos sávban azt tapasztalom, hogy szándékosan tartják fel a sorban állást. A legbosszantóbb, amikor bent ül az útlevélkezelő a fülkében, és a számítógépen játszik, miközben a sorompó le van zárva. De sokszor van olyan, amikor 20-30 percre elmegy, és nem kezeli az útleveleket senki. Ezeket a dolgokat meg lehet nézni a kamerákon, ha egyáltalán dolgoznak a kamerák. A minősíthetetlen beszédről - mind a határőr, mind a vámós részéről - jobb, ha nem is beszélek. November 22-e óta, amikor megtörtént a karbantartás, teljesen lelassult a rendszer a tiszabecsi átkelőnél, azóta még egyszer annyi a várakozási idő, mint addig volt. Ezt is kéne orvosolni.” - írja Csaba.

Tisztelt Külügyminiszter Úr! Tudom, hogy ez a Belügyminisztérium hatásköre elsősorban, de azt szeretném kérni, amit Semjén miniszterelnök-helyettes úrtól is kértem, hogy vesse latba a tekintélyét, miután a hétköznapi tapasztalatok szerint egy átlag háromórás határátkelésből fél óra az ukrán rész és két és fél óra a magyar.

Kénytelen vagyok mindehhez azt is hozzátenni, hogy a magyarországi választás napján sikerül felgyorsítani az átkelést, tehát van pozitív példa, amiből erőt lehet meríteni, és meg lehet nézni, hogy hogyan működik jól a határátkelés. Az országgyűlési választások napján plusz munkaerőt vezényeltek a helyszínre, ebből is látszik az, hogy meg lehetne oldani ezt a kérdést, és nem kellene állandóan idős embereknek meg kisgyermekes családoknak órákat várakozni. A 2018. áprilisi országgyűlési választásokkor azt tapasztaltuk, hogy teljesen zökkenőmentesen zajlott az ingázás, sőt, az említett Facebook-csoportokban azon is élcelődtek, hogy az elmúlt 30 évben valószínűleg még soha nem jött be egy nap alatt annyi csempészcigaretta Magyarországra, mint a választások napján.

Erdély kapcsán csak nagyon röviden és tömören. A Hódmezővásárhely és Szeged között elindított tram-train alkalmával bejelentették, hogy a következő beruházás Debrecen és Nagyvárad között lesz. Szeretném kérdezni, hogy van-e konkrét megállapodás a román féllel. Lehet-e tudni, hogy mennyibe fog kerülni ez a beruházás és azt, hogy a két félnek akár részarányosan, akár összességében mennyit kell ebből állni?

A másik kérdésem, hogy Romániában új helyzet van, új kormánya van Romániának, a PSD és a PNL nagykoalíciójában az RMDSZ is helyet kapott, ami önmagában üdvözlendő. Szeretném kérdezni, hogy most milyen a viszonyulása a magyar külügynek ehhez az új csapathoz. Bízhatunk-e abban, hogy a magyar-román, illetve a magyar-magyar kapcsolatok erősödnek? Különös tekintettel szeretném kérdezni, hogy van-e már bármi biztató - itt csatlakozom Szászfalvi képviselőtársamhoz - a gazdaságfejlesztések ügyében, amely különösen a Partium vonatkozásában lenne nagyon-nagyon hiánypótló és régóta várt.

Szeretnék konkrétan kérdezni, hogy a magyar állam tulajdonában lévő Manevi Zrt., amely tavaly decemberben megvette a román Dacia SA nevű céget és azon keresztül a Szatmárnémetiben található Pannónia Szállót, hogy mi a konkrét célja ennek a beruházásnak, illetve hogy várható-e esetleg Erdélyben hasonló célú tranzakció a jövőben.

Szintén szeretném kérdezni, hogy van-e bármilyen fejlemény az Úz-völgyi katonatemető ügyében. Mostanában nagyon keveset hallani az Úz-völgyi katonatemetőről, pedig mindannyian emlékszünk, hogy nagy port kavart események voltak az előző előtti évben.

Végül pedig szeretném kérdezni, hogy kíván-e tenni valamit a magyar kormány - ez sem feltétlenül csak és kizárólag a Külügyminisztérium feladata, de úgy gondolom, hogy a külügyminiszternek is van ebben talán szava és felelőssége -, hogy az Erdélyben tapasztalható nagyon-nagyon rossz oltási hajlandóság növekedjen. Azt tapasztaljuk, hogy a székely megyék még a román országos átlag alatt vannak oltási hajlandóság tekintetében. Kívánnak-e tenni valamit annak érdekében, hogy ez változzon, és legalább a román országos átlagot elérje a székely megyék átoltottsága és oltási hajlandósága?

Végezetül a Kárpát-medencén kívül: mostanában nem hallottunk a Brexit kapcsán bármilyen fejleményről. Szeretném kérdezni, hogy figyelemmel kísérik-e az ott élő magyarok helyzetét. Várható-e mostanában az angliai jogszabályoknak bármilyen olyan változása, amely érintheti az ottani magyarokat, és ha igen, akkor a magyar kormány milyen segítséget tud nyújtani, hogy a Brexit miatt tartósan Angliában, az Egyesült Királyságban élő és dolgozó magyaroknak az élethelyzete ne legyen rosszabb? Ezek a konkrét kérdések.

A legvégére - igyekeztem beleférni az időkeretembe, kihasználva, hogy egyedül vagyok itt az ellenzéki oldalon -: a jövő évben országgyűlési választásokat tartunk. A magyar kormány a Magyarország területén kívülről érkező magyar állampolgárok részéről masszív, egyértelmű támogatásra számíthat. A korábbi választásból kiindulva minden felmérés alapján a külföldi magyar állampolgárok, akik 2014 óta nagyon helyesen és megérdemelt módon szavazhatnak, ők a szavazatuknak közel a 90 százalékaival a kormánypártot fogják támogatni.

Szerintem a magyar kormány előtt kétféle út áll. Csendben végignézhetik ezt, és örülhetnek ennek a tendenciának, ez lenne az üdvösebb. A másik út, ami kevésbé lenne üdvös, hogyha konkrétan beavatkoznak, és exportálják a magyarországi belpolitikai kampányt és a magyarországi belpolitikai kampánnyal járó lejárató híreket, álhíreket, amelyre sajnos a 2018-as országgyűlési kampány során is volt példa.

Én azt gondolom, és Semjén miniszterelnök-helyettes úrtól is ezt kértem és Sziijártó miniszter úrtól is azt szeretném kérni, hogy mivel teljesen értelmetlen a magyar-magyar kapcsolatoknak a további, illetén történő élezése, hogy amennyi lehetősége van, mindent tegyen meg azért, hogy ne ismétlődhessen meg a 2018-as kampány. Nagyon-nagyon sok sebet ejtett ez mindkét oldalon, nagyon-nagyon megterhelte a magyar-magyar kapcsolatokat, nagyon-nagyon nem szolgálta a magyar-magyar összetartozás ügyét, és azt gondolom, hogy kell lenniük a magyar közügyekben, a magyar nemzetpolitikában olyan elveknek és olyan morális megfontolásoknak, amelyek felülemelkednek a napi politikai csatározáson.

Kormányok jönnek-mennek, pártok alakulnak, megszűnnek, de az elszakított magyarság és az anyaország magyarsága közötti jó viszony, azt gondolom, hogy felülír minden más aktuálpolitikai szempontot, és minden kormánynak, különösen a kormányzó pártoknak felelőssége és kötelessége, hogy ezt a kétoldalú viszonyt feleslegesen ne terheljék, és ne feszítsék túl a húrt. Úgyhogy azt szeretném kérni, summa summarum, miniszter úr, hogy tegyenek meg mindent az ügyben, hogy a 2018-as választástól eltérően idén ne legyen belpolitikai csatározás és sárdobálás, ne exportálják a magyarországi kampányt külhonba.

Nagyon szépen köszönöm, és várom válaszait a feltett kérdésekre. A konkrét esetek kapcsán pedig, ahol konkrét adatokat kértem, megköszönöm, hogyha ezt később írásbeli formában is megkapom önöktől. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Fenyvesi Zoltán alelnök úr!

FENYVESI ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Én is nagy tisztelettel és szeretettel köszöntöm a miniszter urat és munkatársait, és engedjék meg, hogy két rövid megjegyzést tegyek.

Én a magam részéről mindig mosolygok a baloldali és baloldali érzelmű embereknek a megjegyzésein, amikor azt mondják, hogy a magyar külpolitika az elmúlt időszakban elszigetelődött, és nem találjuk a helyünket. Én mindig azt mondom nekik, hogy nézzék meg a külügyminiszter úrnak az egyheti programját, és ezzel már ékes cáfolatot tudunk adni az ilyen híreknek.

A másik megjegyzésem: az elmúlt időszakban gyakran volt lehetőségem és módom a bizottság alelnökeként külhoni magyar szervezetek programjain részt venni, és minden esetben, minden alkalommal azt mondják nekem, hogy tegyek meg mindent, és tolmácsoljam a köszönetet a támogatásért a külügyminiszter úron keresztül a magyar kormány felé, amit ők az elmúlt időszakban kaptak, és külön kiemelik a vállalkozások támogatását. Ezek a vállalkozási támogatások adják meg a külhoni magyar vállalkozóknak, gazdasági társaságoknak és családoknak azt a lehetőséget, hogy most már a saját szülőföldjükön boldogulhassanak, és jövőt láthassanak nemcsak önmaguk, hanem a családjuk számára is. Ezt a köszönetemet szeretném tolmácsolni a külügyminiszter úrnak és a külügyminiszter úron keresztül a magyar kormánynak. Az elkövetkezendő időszakban pedig további jó egészséget és kitartást kívánok a külügyminiszter úrnak és a magyar kormánynak! Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A bizottság részéről más hozzászólás, kérdés? *(Senki sem jelentkezik.)*

Mielőtt megadnám a lehetőséget a miniszter úrnak a reagálásra, engedjenek meg nekem is egy-két gondolatot, elsősorban azért, mert mégiscsak egy parlamenti ciklus végén járunk, és úgy illő, hogy megköszönjük a miniszter úrnak, a stábjának, a minisztériumának, a kollégáinak a munkáját. Hiszen nem véletlen az, hogy amikor közeledtünk a Trianon 100-hoz, akkor a Magyar Állandó Értekezleten a miniszterelnök úr azt mondta, hogy a száz év magány véget ért, és ez rímel arra is, amit Fenyvesi alelnök úr mondott, hogy van-e elszigetelődés vagy nincs.

A száz év magány valóban véget ért, és ebben a külügynek nagyon-nagyon nagy része volt. Ez a magány véget ért a magyar-magyar kapcsolatokban is - anyaországi magyarok, elszakított országrészek magyarsága, és ne feledkezzünk meg a nyugati magyarságról, a diaszpóráról sem -, és ennek az elszigetelődésnek, magánynak a feloldása megtörtént a szomszéd országok felé is. Ne feledjük el, hogy ezt a száz esztendő úgy kezdtük, hogy itt voltak körülöttünk a kisantant államok, egy valódi, komoly elszigetelődés, ami egyébként közel száz esztendőn keresztül tartott, hiszen a körülöttünk lévő országok nagy része még az átkosban is igen erősen nacionalista volt. De ha visszaemlékezünk a régi történelemre '90 előtt, akkor mondjuk az NDK és Magyarország volt az, amely ilyenekkel aztán abszolúte nem volt vádolható, mert mind a kettőben a proletár internacionalizmus volt a vezető elv. Még egyszer ismételnem szeretném: köszönöm az önök munkáját, miniszter úr, hogy ezt megérhettük, hogy ez a magány véget ért.

Különösen fontos annak az erősítése, hogy a szomszéd országokkal való kapcsolatban először megpróbálunk bizalmat építeni, és ez nem lehet más, mint a gazdaság: hidak, határátkelők, autópályák, elektromos vezetékek, gázvezetékek, kőolajvezetékek. Nem megy ez másként. Nem olyan régen olvastam a volt szlovák házelnöknek a nyilatkozatát, itt volt Kövér László házelnök úr vendégeként. Még mindig ott érződik bennük az a görcs, hogy amikor mi azt mondjuk, hogy a Beneš-dekrétumokról érdemes volna tárgyalni - mert egyébként Matovič volt miniszterelnök nemhiába mondta azt, hogy miért érezné magát boldognak egy felvidéki, szlovákiai magyar egy olyan országban, ahol még élő törvény a Beneš-dekrétum -, akkor volt egy kis remény arra, hogy talán olyan miniszterelnök van, akivel el lehet kezdeni erről tárgyalni. De, visszatérve a volt szlovák házelnökre, őbennük meg állandóan 1938 jön fel, Felvidéknek a visszacsatolása, tehát a félelmüknek adnak hangot.

Ebben a helyzetben nincs más, mint valóban a jó gazdasági partnerség, és ott bizalmat teremteni. A szomszédos országok tekintetében a legrosszabb helyzet a közös kapcsolatokban valóban Ukrajnával van, amely a nagyhatalmak játszótere, és sok minden a magyarokon csattan. A másik pedig Románia, akikkel azért lehet nagyon nehéz, de erről a külügyminiszter úr tudna sokat mondani, hogy ott már nem is tudom, hányadik kormány van az elmúlt évek során, amióta csak ön a külügyminiszter, lehet, hogy azóta már a tizedik kormányt éljük meg, és a tizedik külügyminisztert, tehát így azért nehéz tárgyalni.

Én örömmel hallottam, hogy folytatjuk tovább a gazdaságélénkítő programokat, mert az a szülőföldön való megmaradásnak az egyik legfőbb eszköze. Szeretném megkérdezni, főleg a diaszpóra tekintetében, hogy gondolkodunk-e azon, hogy az egyébként sok helyen jól működő kulturális intézeteknek a hálózatát bővíteni kívánjuk. Pár évvel ezelőtt kerültek a Balassi Intézethez tartozó kulturális intézmények a külügy hatáskörébe. Többek között azt kérdezem, hogy mondjuk Hágában tervezünk-e ilyet. Mondjuk közel van egyébként Brüsszel, ahol van, ezt tudom, de azért csak van nekünk ott 30 ezer honfitársunk, akiknek ez az életét, a magyar kultúrához való ragaszkodását segíteni tudná.

Köszönöm a miniszter úrnak, hogy kitért az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának magyar elnökségére. Mi figyelemmel kísértük ezt. Mielőtt ez a hat hónapos elnökség elkezdődött volna, Sztáray államtitkár úr, Kalmár Ferenc, Szili Katalin, Juhász Hajnalka mint az eseménynek a háziasszonya itt állt a bizottság előtt, és még a héten érkeznek hozzánk ismét, ahol beszámolnak ennek a hat hónapnak az eredményeiről, arról, hogy a nemzetpolitikai ügyeinket hogyan tudjuk európai uniós szintre vinni nemzetközi intézményi szintre vinni, ebben én azért, hála istennek, láttam egy kitörést.

Úgyhogy, miniszter úr, köszönjük szépen a ciklusban végzett munkáját, önnek is és kollégáinak is. A válaszadásra, reakciókra kérem meg önt, miniszter úr!

Szijjártó Péter válaszai

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm a képviselőtársaimnak a megjegyzéseit és a kérdéseit.

Szászfalvi képviselő úrnak azt tudom mondani, hogy nemcsak a magyar-horvát határon, hanem úgy általában mindenhol igyekszünk mindent megtenni annak érdekében, hogy új határátkelőhelyek nyíljanak. Nekünk az az álláspontunk, hogy mindazoknak, akik a törvényeket tiszteletben tartva, jószándékkal lépik át a határt, mindig a leggyorsabb, legkulturáltabb lehetőséget kell nyújtani - itt jelzem, a válaszom Bencsik képviselő úrnak is szól -, ugyanakkor azok ellen, akik illegálisan akarnak átlépni a határt, a legeredményesebb megállítási módszereket kell alkalmazni.

Jelenleg három átkelőhely ügyében, hogy is mondjam, folyamatosan rájuk a horvátok fülét, egyrészt a murakeresztúri híd megépítése vonatkozásában, ahol már EU-s forrást is nyertünk, a zákányi átkelő és az őrtiloszi átkelő megépítése kapcsán. A helyzet az, hogy a horvátok azt az álláspontot képviselik, hogy úgyis schengenizónatagok lesznek, minek itt most olyan infrastruktúrát építeni, ami egy schengeni és nem schengeni ország között van, várjuk ezt ki, és akkor majd csak az utat kell átadni. A mi álláspontunk ettől különböző, mert egyrészt, elnézve az Európai Unió jelenlegi bővítési étvágát, nagy összegű fogadást senkinek sem javaslok arra, hogy melyik nem schengeni zónatag mikor lesz schengeni zónatag, másrészt pedig pont a szerbekkel való hatékony átkelőhely-nyitási stratégiánk alkalmazható itt is. Illetve Kübekházánál is az ideiglenes infrastruktúra felépítése költségkímélő, az jól el tud működni egészen addig, amíg a horvátok bekerülnek a schengeni övezetbe, ugyanakkor az emberek megkapják a lehetőséget az átkelésre.

Tehát itt egyezkedésben vagyunk, mindenfajta alkudozás zajlik, talán ez nem lealacsonyító ahhoz, ami itt történik. Ők azt kérték, hogy az Interreg-programok irányító hatóságát adjuk át, mi azt mondtuk, hogy erről akkor vagyunk hajlandók tárgyalni egyáltalán, hogyha valamifajta kötelező jellegű megállapodásban rögzítjük ezeknek az átkelőhelyeknek a megépítését időrenddel, forrással, ki mit vállal. Egyelőre még nem tartunk itt, sajnos, pedig higgye el, nem rajtam vagy rajtunk múlik.

Ami a gazdasági élet újraindításáért felelős operatív törzset illeti, ott szerintem a legfontosabb most az, hogy a beruházási versenyek megnyeréséhez arra van szükség, hogy legyen helyi infrastruktúra, mert fontos az adórendszer, fontos a munkaerő, fontos az, hogy milyen kormányzati támogatást kap egy beruházó. De a beruházó mégiscsak konkrétan érkezik valahova, tehát ott, azon a konkrét helyen kell a megfelelő infrastruktúrát biztosítani. Itt van az ön által képviselt választókerület is, az ország azon részében, ahol 50 százalékos készpénztámogatást tudunk adni egy-egy beruházáshoz, képzési támogatást tudunk adni emellé. Nyilvánvalóan most az a fontos, hogy legyen olyan hely, ahova érkezni lehet a beruházásnak.

Tisztelettel tájékoztatom önt arról, hogy kiválóan számol fejben, tehát 59 471 beadott pályázathoz 190 milliárd forintnyi támogatást adtunk, és ez 365 milliárd forintnyi beruházást eredményezett a határon túli területeken.

Fenyvesi képviselő úrnak is köszönöm az üzenetátadást. Biztos lehet abban, hogy a jövőben is a külhoni magyarság érdekeinek képviselője lesz a magyar külpolitika lelke.

Az elnök úrnak igaza van, az elszigeteltség és a száz év magány a múlté.

Románia kapcsán próbáltam visszaidézni, hat vagy hét külügyminiszterrel dolgoztam már együtt, de közülük többen voltak, akik több kormányban is dolgoztak. Tehát ez a tízes szám, ami, mondjuk, az utóbb hét évben a román kormányok számára vonatkozik, az nincs távol a valóságtól szerintem.

Itt abban reménykedünk, kapcsolódva Bencsik képviselő úr kérdéséhez is, hogy a mostani kormánykoalíció tartós lesz, létszám tekintetében elvileg problémájuk nem lehet. Abban reménykedünk, hogy a koalíció két vezető ereje, a két román párt úgy tud kiegyezni egymással a modus vivendi tekintetében, hogy nem veszélyeztetik majd a koalíció működését. Szerintem büszkék lehetünk az RMDSZ szerepvállalására, mert még a román politikum körében is úgy értékelem, a hozzám eljutott információk alapján, hogy abban legalábbis egyetértés van, hogy az eddigi turbulens időszakban az RMDSZ volt a nyugodt, racionális, kiszámítható, higgadt erő, amely semmilyen kormányzati válságot nem okozott, ámde minden válság megoldásában részt vett.

Úgyhogy szerintem Kelemen Hunornak, csapatának, az RMDSZ-nek jár a nagyrabecsülés. Magam többször találkoztam már az új - meg az eggyel kevésbé új -

kormány megalakulása óta is a romániai kormány magyar minisztereivel, Tánczos Barnával, Kelemen Hunorral, Cseke Attilával, hamarosan pedig érkezik hozzám majd Novák Euárd is. Tehát szoros a kapcsolat, és természetesen abban vagyunk érdekeltek, hogy Romániában stabilitás legyen kormányzati szinten is.

Az ET-elnökségünkről akkor majd az államtitkár úrék beszámolnak önöknek. Talán annyit megelőlegezhetek, hogy az mindenképpen siker, hogy Strasbourgban nagy erővel tűztük napirendre a nemzeti közösségek kérdését.

A Liszt Ferenc intézetek hálózatának bővítése természetesen napirenden van, a hágai nyitás is abszolút indokolt, itt alapvetően majd pénzügyi kérdések fognak felmerülni. Amennyiben lesz erre megfelelő forrás, akkor valóban szeretnénk a jövőben a nyugat-európai magyarság számára is biztosítani mindazokat a kulturális szolgáltatásokat, amelyek az identitás megőrzéséhez szükségesek.

Bencsik képviselő úrnak mondanám, hogy a keleti nyitás vonatkozásában akkor ezek szerint van néhány közös pont, ez jó. Én azt gondolom, hogy a kölcsönös tiszteletre kell alapítani a külpolitikánkat, ezt így is tesszük, nemcsak a keleti nyitás tekintetében. Én ezért alapvetően fázom attól, hogy az európai külpolitika gyakorlatilag most már csak szankciókból, szankciókból meg elítélő nyilatkozatokból és elítélő nyilatkozatokból áll. Én önmagában a műfajt tartom teljesen értelmetlennek. Úgysem okoz semmifajta változást az elítélő nyilatkozatunk, viszont nagyon komoly károkat okoz magának Európának, az európai gazdaságnak, és persze ezen negatív hatások alól valamennyire nyilvánvalóan ki tudjuk vonni magunkat az ismert nemzeti álláspontunk miatt, de azért egészében nem. Tehát ezek a semmilyen pozitív változást el nem indító, kritizáló európai nyilatkozatok csak kárt okoznak Európának és köztük nekünk is.

A külpiazi növekedési támogatás keretében konkrét számokat tudok önnek mondani. Végül is 50 vállalat beruházását tudtuk támogatni, 70 400 millió forint támogatást adtunk ki, és ebből 138,6 milliárd forintnyi beruházási érték jött létre.

Az ösztöndíjprogramoknál a keretünk 100 fő, most első ütemben 60-an érkeztek, annyian vannak itt - sajnos a pandémia szerepe kikerülhetetlen volt -, és a jövő szeptembertől zajló program előkészítése pedig zajlik.

Mindenre, amit ön Szerbia kapcsán mondott, hadd mondjam általánosságban azt, hogy mi a nemzetpolitika tekintetében mindig a magyar nemzeti közösség által megválasztott vezetőkre és a szervezeteikre hagyatkozunk. Ebben az elmúlt időszakban sem volt egyetértés közöttünk, nyilvánvalóan most sincs. Két ellentétes megközelítésről beszélünk.

Ha a határon túli magyarokat képviselő szervezet felvet nekünk egy problémát, mi azt azonnal képviseljük. Minden egyes szerbiai tárgyalásom előtt egyeztetek Pásztor Istvánnal, utána is tájékoztatom a tárgyalásokról, minden általa felvetni kért kérdést fel szoktam vetni, és természetesen így teszek a jövőben is. Nézze, ha ők javasolnak egy kitüntetést, akkor szerintem a magyar kormánynak kötelessége annak a kérésnek helyt adni, most csak így önkényesen választottam egyet a felvetéseiből. Szokta nekem jelezni a migrációs jellegű problémát, ezt rendszeresen jelzem is a szerb tárgyaló partnereknek.

A termőföld kapcsán, hogy a kép teljes legyen és korrekt, szeretném elmondani önnek, hogy sok ezer hektár termőföldet kaptak vissza magyar emberek a restitúció keretében az elmúlt időszakban Szerbiában. Ha ezzel az új, ön által is említett, de a VMSZ-esek által is megszavazott törvény kapcsán bármifajta probléma áll elő, akkor nyilvánvalóan az ügyben a megfelelő fellépés biztosított lesz a részünkről.

A tankönyvekre vonatkozó felvetését köszönöm, meg fogom vizsgálni, és vissza fogok térni önhöz a válasszal, természetesen a VMSZ-szel való egyeztetést követően.

Ami a más nyugat-balkáni térségekben való magyar támogatásokat illeti, nyilvánvalóan, vagy talán nincsen vita közöttünk abban itt a teremben, hogy a Nyugat-Balkán békéje és biztonsága Magyarország békéje és biztonsága szempontjából is meghatározó jelentőségű. Éppen ezért a felelősségteljes vagy felelős szomszédságpolitika keretében a Nyugat-Balkán távolabbi térségeibe is adunk támogatásokat gazdasági, egyházi, társadalmi életre vonatkozó támogatások vonatkozásában. Minél jobb a stabilitásnak és a békének a helyzete a nyugat-balkáni térségben, az annál jobb nekünk, higgye el. Ebből fakadnak a határon túli magyarok közösségein túlnyúló támogatásaink.

Ukrajna vonatkozásában bizton számíthat a képviselő úr és az általa képviselt szervezet és a határon túli magyarok is, köztük a kárpátaljaiak is arra, hogy mindaddig semmifajta nemzetközi szervezeti blokkolást nem oldunk fel, amíg a kárpátaljai magyarok helyzetére nincsen megoldás. Nem mondom, hogy ez egy kényelmes szituáció, mert a NATO-ban ott ülök egyedül huszonkilencel szemben, de, hogy is mondjam, nem a kényelem miatt űzzük ezt a szakmát. Tehát biztos lehet benne a képviselő úr, hogy a jövőben is ennek megfelelően fogunk eljárni. Elfogadhatatlannak tartom azt, ahogyan folyamatosan, lépésről lépésre szorítják vissza a nemzeti közösségek jogait Ukrajnában, és más országokkal fenntartott, mégoly szomorú konfliktusok sem jelenthetnek semmifajta hivatkozási alapot erre a magatartásra.

A határátkelés vonatkozásában természetesen a belügyminiszter úrnak haladéktalanul jelezni fogom a problémafelvetést. Ha a talán Csaba nevű levélíró által írt levelet megkaphatom, akkor azt is természetesen azonnal továbbítani fogom, és fogok önnek visszajelzést adni. Én sokszor léptem már át személygépkocsival a magyar-ukrán határt, volt már, hogy a szlovák-ukránt is, egyetértek önnel, a körülmények alapvetően méltatlanok Európához meg úgy összességében, és ezeken természetesen javítani kell.

A Debrecen-Nagyvárad közötti vasúti beruházás egyelőre semmilyen módon nem szerepel nálunk a megállapodások között.

Az ön által említett szálloda a Közép-európai Épített Örökség Megőrző Alapítvány hatáskörébe került. Az alapítvány azért jött létre, hogy a Kárpát-medencében lévő örökségből, ami pusztulásra van ítélve, megmentjük.

Az, hogy az oltási arány hol, milyen szintet mutat Románia területén, ez ügyben korlátozott eszközökkel rendelkezünk. Talán emlékszik rá a képviselő úr, hogy lehetővé tettük azt, hogy a Magyarországgal szomszédos területeken élő állampolgárok, függetlenül a nemzetiségüktől, Magyarországon megkaphatják az oltást, ennél többet, én azt hiszem, hogy nem nagyon tudunk tenni ebben a kérdésben.

Az Úz-völgyi katonai temető ügyét folyamatosan figyelemmel kísérjük, ott tényleg Kelemen Hunor miniszterelnök-helyettesével állandó egyeztetésben vagyok. Itt a HM-nek is van szerepe. Próbáltuk szakmai alapon rendezni a kérdést, mert az talán mindig könnyebb, de pontosan az elnök úr által hivatkozott állandó kormányátalakítások miatt ez némi nehézségekbe ütközött, de most talán lesz némi stabilitás, és akkor ezt a helyzetet is meg tudjuk oldani.

A Brexit kapcsán pedig annyi újdonságról tudok önöknek beszámolni, hogy az Európai Unió lehetővé tette, hogy a Brexit-alkalmazkodási tartalék terhére támogatásokat biztosítson a kormány magyar vállalatok számára. Ezt mi beruházásokhoz kötöttük, hasonlóan a korábbi rendkívüli támogatási pályázati keretekhez. 39 pályázat érkezett, összesen 10,6 milliárd forint támogatást kértek, pár nap múlva már le is zárul az értékelési folyamat, nagyjából 20 milliárd forintnyi beruházás fog létrejönni ezáltal Magyarországon.

Ami pedig a határon túli magyarok részvételét illeti a parlamenti választáson, én azt tudom itt mondani önöknek, hogy szerintem közös érdekünk, hogy minél magasabb legyen a részvételi arány a határon túl. Pontosán azért, amit a bevezetőm végén mondtam, hogy a határon túl élő magyarokat a nemzet részének tekintjük, és mint ahogy abban vagyunk érdekeltek, hogy Magyarországon, az anyaországban is minél többen mondják el a véleményüket arról, hogy mit gondolnak, milyen irányban menjen tovább Magyarország a jövőben, ez igaz a határon túliakra is, és nemcsak a határon túl, hanem Magyarország vonatkozásában is, képviselő úr. Abban reménykedem, hogy a kampány nem egymás minősítéséről meg lejáratajáról fog szólni, hanem a mondanivalóról, ki mit tud kínálni az embereknek, ki a 2010 utáni, ki meg az azt megelőző időszakot, és akkor az emberek pedig eldönthetik, hogy a kettő közül melyiket választják. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Köszönöm szépen a bizottság előtti megjelenését, a tájékoztatóját, a kérdésekre adott válaszokat. Köszönöm a miniszterhelyettes úrnak, az államtitkár úrnak is a jelenlétet. A miniszter úr munkájához sok sikert kívánunk, jó egészséget!

Az ülés berekesztése

Önnek is és minden kedves jelenlévőnek áldott adventet kívánok, és a bizottsági ülést most bezárom. Köszönöm.

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra 27 perc)

Pánczél Károly
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Farkas Cecília